

Taubmann. axiomatica
reprobatur. semel reprobari non potest 148. 53
quod semel probatum anglicis displicere non debet p. 29. num. 7.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

L. 9
M. 6 10

DISPUTATIO JURIDICA
De
DONATIONIBUS
INTER VIVOS,

Quam
Divinâ gratiâ adspirante,
Magnifico Amplissimoq; Jctorum Ordine,
in almâ Leucoreâ approbante,

SUB
UMBONE
VIRI Nobilis, Consultissimi
Excellentissimi

DN. HENRICI COSELII,
J.U.D. Prof. Publ. Curia Electoralis, Scabinatus &
Facultatis Juridicæ Assessoris gravissimi, Præceptoris & Promotoris
sui perpetue honoris observantiæq; cultu suspiciendi,

Publicæ, placidæq; ventilationi subjicit

LUCAS Zeltsch /

Mega-Tschirnens. Sil.

In Auditorio Jctorum

ad diem Januar.

WITTEBERGÆ

Excudebat Johannes Röhnerus Acad. Typogr.

Anno M DC L.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

DEO Donatore omnium bonorum
largifluo!

PRÆLOQUIUM.

Vulgata Juris circumfertur Regula:
Non omne quod licet honestum est *l. 144 ff. de R. l.*
Etsi enim quis liberam rerum suarum admini-
strationem habeat, minimè tamen cum iisdem
prohibitu suo statim facere posse, existimandus
est, si honestatis subsit ratio; quæ multifariam considerari
potest tum intuitu Personarum, tum Rerum, tum ipsarum
Solennitatum. Quæ omnia si ubivis, certè in Donationibus
probè dispicienda veniunt, ubi sæpius aut incongruæ perso-
næ, aut incongrua res, aut incongruo modo donatur: quæ
omnia honesta minus esse, nemo facile inficiabitur, quamvis
in se cõsideratæ donationes sint licitæ & à nullo unquam im-
pediri possint. De Donationibus igitur jam ulterius aliquid
dicturi sumus. Ad quem actum, absq; ulteriori verborum
circuitu in nomine Domini nostri JESU CHRISTI progredimur *l. 2. pr. C. de off. Præf. Præf. Afr.*

Th. I.

Donatio est Contractus Juris gentium, consensu
utriusq; donantis scil. & donatarii constans, per quem
aliquid donamus.

Donationem *Contractum* esse dicimus exinde, quia ei
competit Contractus definitio, quæ est, quòd dicatur Con-
ventio obligatoria, habens speciale nomen, aut eo deficien-
te causam. Quamvis igitur Donatio speciale nomen non
habeat, nec ideò Contractibus nominatis sit accensenda.
Hillig. in Don. lib. 12. c. 11. lit. n. habet tamen causam, nim. datio-

A 2

nem

nem vel factum ex quo ejusmodi Contractus vestitur. Nec obstat quòd à plerisq; Donatio definiatur pactum legitimum. Hoc enim sub Contractus nomine venit, quod latissimè, in jure nostro patet. Et ubiq; Donatio Contractus dicitur *l. ult. in fin. C. de pactis. l. 17. C. de Fide Instrument. l. 8. pr. C. de prescript. 30. annor. vide Excell. Dn. Præsidentem in enodatione Leg. XXIII. Tit. Pandect. postrem.*

Juris gentium. Scil. quoad originem, quia apud omnes penè gentes observatur *Bachov. ad. §. 1. J. b. t. Hillig. in Donell. lib. 5. c. 2. lit. B.* quoad formam autem & solennitates accedentes donatio Juris Civilis esse putatur *Schn. ad pr. J. de don.*

Consensu utriusq; constans. Ratio est: quia quemadmodum neq; ignorans, neq; invitus quispiam donat *l. 10. C. de don.* sic neq; invito, neq; nolenti donatur aut acquiritur *l. 19. §. 2. ff. de donat. Aris. in. Tapat. Tit. 495. c. 5.*

Th II.

Donatio rectius dividitur in propriam & impropriam; hæc rursus, in causalem & conditionalem.

Fundatur hæc divisio *in l. 1. pr. ff. de don. Wesemb. in w. n. 3. h. t. Godofr. in notis ad Schn. pr. h. t.* Propria igitur Donatio, quæ & simplex dicitur *l. 20 § 3 ff. famil. hercis.* & de quâ h. l. agimus, est actus, per quem gratuito, nullo jure cogente donum in aliquem transferimus sine animo revocandi *d. l. 1. pr. § l. 29. ff. de don.* quæ etiam veræ & genuinæ donationis natura est: & in dubio semper præsumitur *Aris. in. Tapat. tit. 495. c. 1.* Ab hac autem longè distat impropria, quæ fit vel ob causam vel sub conditione.

Ob causam Donatio contrahitur ut aliquid fiat, vel non fiat. Cujus generis sunt: 1. Remuneratoria, quæ ob insignia, quæ præcesserunt, beneficia & servitia præstatur *l. 27. ff. de don. Schn. ad pr. J. b. t. & ibid. Godofr.* Ut autem Remuneratoria Donatio censeatur, notandum obiter quòd necesse sit porro in instrumento Donationis nominatim exprimi servitia, beneficia. *Schneid. de don. inter vivos n. 34.* quæ etiam non debent esse modica sed æquipollentia remunerationi *Schn. d. l.*

d.l.n.35.2. Reciproca donatio. Nam & hæc fit ob causam aliquam, eâ spe & animo, ut tantum recipiat Donator, quantum donat *Gail lib.2. obs. 40.n.7.* 3 Donatio propter nuptias, quam sponsus facit sponsæ; cui tacita causa perpetuò quasi inest, ut nuptiæ sequantur *Hunn.ad §.3 J.de don.* Unde his non secutis, rescindi potest, modò accipientis culpâ non impeditæ fuerint nuptiæ *l.15. in fin. C.de don. ante nupt. Hilliger.in Don. lib. 14. c. 23.*

Sub Conditione fit Donatio, in eventum ut tunc accipientis fiat, cum aliquid fuerit secutum, veluti cum quis dicat, si intra annum nupseris, prædium tibi dare spondeo. Et aliàs *vid t. tit. C.de don. quæ sub modo & condit. &c.* Huc etiam referri debent Donationes mortis causa, quæ omnes sub se habent conditionem. Sed nos his donationum speciebus misis, dicturi tantum sumus in seqq. ut jam supra etiam innuimus de simplici donatione, quæ vocatur Donatio inter vivos.

Th. III.

Donare possunt inter vivos omnes quibus & contrahere & liberè res suas administrare licet.

Cum quilibet rerum suarum optimus sit Moderator & arbiter *l.21. C. mandat. vel contrà,* eas etiam, ut voluerit, alienare & donare poterit, nisi forsan à speciali Juris dispositione ipsi fuerit inhibitum. Inhibetur autem multis tum ratione ætatis, tum sexus, tum conditionis.

Ratione ætatis prohibentur donare: 1. Infans & Pupillus, propterea, quòd fragile sit ipsorum consilium & iudicium, fragilis consensus, fragilis, imò prorsus nulla rerum administratio *l.17. §. 1 ff. de jurejur.* 2. Minor, præsertim res immobiles quas neq; cum decreto Judicis donare potest *l.3. C. si major factus alienationem factam &c. Treutl. vol. 2. disp. 19. th. 3. lit. A.* nisi juramentum accesserit. *Auth. Sacramenta puerum C. si adversus vendit.* & ita in Camerâ Imperiali observari tradit *Gail. lib. 2. obs. 41. n. 4.* Excipitur tamen ratione ætatis senex, modò sit vegeti iudicii. Is enim ut testamentum condere

A 3 13.

l. 3. pr. C. qui testam. facere &c. ita & donare potest l. 16. C. h. t. Harp. ad S. 2. ff. b. t. n. 7.

Ratione sexus prohibetur donare uxor, scil. res dotales, etiam si maritus consenserit *l. 21. C. h. t. & ff. & C. de fundo dot. secus quoad paraphernales l. 6. C. de revoc. don. de Jur. Sax. foeminae indistincte sine consensu mariti vel alterius Curatoris peculiariter ad hoc constituti nil quicquam donare possunt inter vivos *Wesemb. in w. h. l. n. 4. Georg. Schultz. in Syn. J. ad Tit. quibus alienare &c. l. D. Mortis tamen causa possunt. Schultz. dict. loc.**

Ratione status & conditionis prohibetur 1. Servus; quia nihil habet proprium, sed quicquid acquirit Domino acquirit *pr. ff. per quas personas &c.* Imò quamvis liberam peculii administrationem à Domino concessam habeat, jus tamen donandi minimè habet *l. 28. §. 2. ff. de pactis.* Aliter hodie, ubi servitus ejusmodi sublata est, & cum res proprias habeant servi nostri, per consequens etiam donare possunt *Harp. b. l. n. 16.* 2. Filius familias ratione P. P. Nam & hic omne quod acquirit patri acquirit *pr. ff. per quas personas &c.* unde donare quoque nihil potest *l. 7. ff. b. t.* Limitatur tamen 1. si iusta ratione motus aliquid donet *d. l. 7. §. 1.* 2. si consentiente Patre donationem instituat *l. 2. pr. ff. b. t.* 3. si in dignitate aliqua sit constitutus *d. l. 7. §. 3. ff. b. t.* 4. si Castrense vel quasi castrense peculium habeat, *d. l. 7. §. fin.* Donare quoque non potest 3. Maleficus, ultimo supplicio afficiendus, qui scil. ejusmodi crimen commisit ex quo publicatio bonorum sequitur, quia cum ipsius bona sint confiscata, de re aliena donare videretur, quod prohibet *l. 9. §. fin. ff. b. t. q.* Mutus & surdus simul; secus si quis casu aliquo fortuito factus fuerit vel mutus tantum, vel surdus; quia per signa consentire potest *l. 33. §. 2. ff. b. t. Harp. b. l. n. 6.* 5. Mente captus & furiosus, ob defectum intellectus *l. 23. in fin. ff. de don.* 6. Prodigus *l. 6. ff. de V. O.* Sed si quid donaverit antequam ipsi administratio bonorum fuerit à Judice interdicta, subsistetne donatio? Aff. quia ut quis habeatur prodigus, necessario sententia Judicis declaratoria requiritur, ideoque tenet quod ante interdictionem donavit *Gail. 2. obs. 51. n. 2. Carpz. Jurispr.*

Q.

*Jurispr. F. part. 2. const. 15. def. 37. 7. Invalidus s. constitutus in
adversa valetudine de J. Sax. l. 1. Sandrecht art. 52. Verum illud
de hodiernâ consuetudine non observari rectè tradit Schultz.
in Syn. 7. b. t. L. B.*

Th. IV.

Quemadmodum igitur supra dicto modo dona-
re omnes possunt: sic è contrario omnibus donari
potest, nisi specialiter in jure prohibiti inveniantur.

Valet itaq; Donatio facta indiscriminatim tam mascu-
lo quam foeminae, tam Patri- quam Filiofam., tam puberi,
quam impuberi, adeò ut infanti etiam rectè donari possit,
modò servus publicus, hodiè Notarius intervenerit, qui no-
mine ipsius accipiat donationem *l. 26. C. de don. Arism. Tepat.
Tit. 495. c. 18.* Item subsistit Donatio collata in ignotum & ex-
traneum, certum tamen *l. 29 C b. t.* Nec obstat, si Donata-
rius fuerit præsens sive absens *l. 1. ff. b. t.* sed ut absens capiat
vel per epistolam *l. 13. C b. t.* vel per interpositam personam
l. 4 ff. b. t. quæ speciali mandato ad id instrui debet, quo non
exhibito, donatio minimè confertur. *Carpzov. I. F. Part. 2.
Const 12. def. 20.*

Th. V.

Donatio Patris in filium collata, regulariter est
invalida.

Ratio ista est, quia Pater & filius una & eadem persona
esse censentur *l. fin. C. de impub. & aliis subst.* Si igitur Pater do-
naret filio, sibi ipsi donaret. Neminem autem sibi ipsi do-
nare posse text. est in *l. 56. §. 1. ff. de Fidejuss. & mandat. Arum.
disp. 6. t. b. 13.* Et ista procedunt, quamdiu Filiusfam. in pote-
state patris est constitutus, secus si fuerit emancipatus, cui
donare potest Pater, quia cessat ratio prohibitiva, nim. P. P. *patria potestas*
& iecircò quæ ab initio non valuit, emancipatione confir-
matur Donatio, traditione modò reverà interveniente.
Gail. 2. obs. 37. n. 14. Arism. Tep. Tit. 496. c. 10. Quid si autem
Pater adimere vellet, sed filii reddere recusarent? *Resp. ex
l. 17.*

l. 17. C. de don. Patrem manere Dominum. Nam cum in pote-
 state esset Filius, non constitit Donatio, cum verò emanci-
 paretur, noluit Pater donare. Igitur primò obstitit Facul-
 tas, postea voluntas. At invitus nemo donat *l. 10. C. b. t. 2.*
 Valet res donata & tradita à Patre filio in potestate adhuc
 constituto, si eadem postmodum morte patris naturali fue-
 rit corroborata *l. 25. C. de don. inter vir. & ux. Harpr. b. l. n. 45.*
 Eo enim ipso dum Pater adimere noluit cum tamen potue-
 rit, donationem tacendo confirmasse præsumitur, ut in spe-
 ciali casu de filia dicitur in *l. 31. §. 2. ff. b. t. 3.* Nec revocatur do-
 natio facta à Patre filio ob singularia & excellentia benè me-
 rita, ut est communis Dd. opinio *Schneid. b. l. n. 71 Treutl. vol. 2.*
disp. 19. tit. 3. lit. E. Arism. Tepat. Tit. 496. c. 10. quia non est pro-
 priè donatio sed quædam accepti beneficii compensatio
 De meritis tamen constare debet, eaque æquivalere debent.
 rei donatæ *Gail. 2. obs. 38. n. 6. Hillig. in Don. lib. 9. c. 5. lit. D. 4.*
 Item favore matrimonii facta Donatio libb. valet: fit enim
 ob causam jure naturali & civili approbatam, ut nim. eò ci-
 tius ad nuptias invitentur, cum aliàs non tam facilè inveni-
 rent, cum quibus conjungerentur *l. 64. ff. de condit. & demon-
 strat. Harp. b. l. n. 41. 5.* Juramento firmata donatio servanda est,
 modò non sit immensa quâ cæteri filii defraudentur legiti-
 mà jure naturali debitâ: quia quoties juramentum servari
 potest absque dispendio & interitu salutis aternæ, non so-
 lùm in foro Ecclesiastico sed & seculari servandum est *c. cum
 contingat x. de jurejur. & ejusmodi donationem juratam in
 Camera etiam Imperiali approbatam esse tradit Gail. 2. obs. 38.
 num. 7.* Plures donationes quæ à Patre filio factæ valeant.
vid. Schneid. ad §. 2 l. b. t. n. 67. seqq. Verùm, quid hîc de matre
 dicendum, potestne ista quoque validè donare filio? Aff.
l. 19. C. de don. inter Vir. & ux. tam quoad proprietatem quàm
 usumfr. si nim. hoc posterius expressè fuerit dictum *Auth.
 excipitur C. de bonis qua. libb. & c.* quamvis de Jure veteri, secus
 fuerit *Schneid. d. l. n. 78.*

Thes.

Th. VI.

Quæcunq; Pater donavit filio studiorum causa valent, nec unquam post mortem ipsius in divisionem conferuntur; aliter se in dote habet, quæ regulariter conferenda.

Etenim Pater pietate ductus filio subministrare sumtus intelligitur *l. 50 ff famil. hercisc.* Quæ pietas tantò magis exinde liquet, quod dum Pater mittit Filium in Academiam, ibidemque eum vult bonas addiscere literas, censeatur etiam suppeditare media, sine quibus illas assequi non valeat: qui n. vult consequens vult etiam, antecedens. Ea verò quæ Pater pietate ductus filio studiorum gratia donat, fas non est in legitimam computari. Textus manifestus in *d l 50 ff. fam. hercisc.* & latius vid. *Schn. ad S. 1. f. h. t. n. 75 Harpr. h. l. n. 55. seqq.* Limitatur tamen, ut ea quæ pater donavit filio studiorum causa, in collationem veniant. 1. Si Pater credendi animo sumtus suppeditaverit *d l 50. ff famil. hercisc.* 2. Si pecunia missa, per filium consumpta esset in ludos, Amasias, aut alios nefarios usus, per ea quæ tradit *Schn. & Harpr. d l num 114.* 3. Nec tum Pater animo donandi sumtus misisse præsumitur, si forsan filius bona aliunde quæ sita habuerit quæ Pater administrat *l. fin. ff de hered. petit.* Dotem, quod attinet, regulariter ista in divisionem paternorum bonorum conferenda est *l. 12. C. de Collat.* Sed & hîc distinctione opus est inter dotem Adventitiam & Profectitiam, ita ut quæ de Collatione diximus, intelligantur de Profectitia, non Adventitia *l. fin. C. d. t.* Item limitatur nisi forsan Pater dotem conferre testamento expresse prohibuisset *Auth. ex testamento C. d. t.* Ast, an Filia vestes quoq; & res pretiosas quas accepit à Patre nuptiarum tempore in Legitimam computare debebit? *Aff. vid. Gail. 2. obs. 91. num 5.*

Th. VII.

Non subsistit Donatio inter virum & uxorem facta, præprimis constante matrimonio.

B

Latius

Latius id patet ex *l. 1. § 1. ff. C. de don. inter Vir. & Uxor.* Ratio ista additur in *d. l. 1.* ne nimia largitatis profusione Conjuges se invicem spolient. Cui accedit & illa ne amor Conjugalis pretio videatur conciliari *Wesemb. in π. de don. inter vir. & uxor. n. 1. Treutl. vol. 2. disp. 19. th. 4. lit. A.* Cessantibus autem rationibus cessat quoque ipsa Lex; idcirco & h. l. quandoque donatio inter vir. & uxor sustinetur & quidem 1. si donans non factus fuerit pauperior *Ludwell. ad Inst. disp. 6. th. 10.* Qualis quidem factus minimè censetur, veluti si maritus donaverit aliquid uxori ad emtionem rei familiaris *l. 7. §. 7. ff. de don. inter vir. & ux.* vel ad sepulturam *l. 5. §. 8. ff. d. r.* vel ad manumissionem servorum *l. 7. §. 8. ff. h. t.* vel munditiem *d. l. 7. §. 1. ff. h. t.* sed quid de jocalibus germ. *Strauzer* sentiendum, qualia interdum mariti gratiam facientes uxori, donant, subsistetne ipsorum donatio, ita ut morte mariti ab heredibus non impugnetur? vid. *Gail. 2. obs. 91. 2. Valet etiam donatio inter Vir. & Ux. si sit Reciproca vel Remuneratoria l. 32. §. 14. l. 7. §. 2. ff. de don. inter Vir. & Ux. Mynscent. 2. obs. 33. n. 6. 3. Si conferratur in casum quo Conjuges esse desinunt, veluti in casum mortis l. 9. §. fin. ff. d. r. Arism. Tapat. Tit. 500. c. 11. 4. Quemadmodum juramento firmata valet donatio facta à Patre filio, sic à Conjuge Conjugi, per ea quæ in *Thef. 5.* sunt tradita *Treutl. vol. 2. disp. 19. th. 4. L. c. Ludwell. disp. 6. th. 10. De J. Sax. Uxor de bonis suis marito aliquid donatura Magistratum adire debet qui Curatorem ipsi ad hunc actum constituat, quo constituto tunc demum uxor validè donat Schn. ad §. 2. J. h. t. n. 64.**

Th. VIII.

Donari possunt res omnes quæ sunt in commercio hominum, & juri nostro subjacent.

Non excipiuntur itaque res sive fuerint mobiles s. immobiles, sive corporales s. incorporales. Nam nomina etiam & obligationes ut legari *l. 59. ff. de Leg. 3.* sic donari possunt *l. 2. C. de don. & donato Instrumento, res ipsa donari videtur l. 1. C. h. r. Hillig in Don. lib. 5. c. 9. L. E.* quia nulla aliàs esset Instrumenti utilitas. Item donari possunt res tam præsentis quam futuræ,

futura, modò earum existentia speretur, ut sunt fructus nascituri in fundo, quemadmodum & stipulari possunt §. 1. f. de inutil. stipul. sed an res aliena donari potest? Resp. quòd non. Nemo enim de re aliena potest esse liberalis. Itaq; res donanda debet esse Donatoris propria l. 9. §. fin. ff. h. t. Wesemb. in w. b. l. n. 7. quod tamen eatenus verum est, ut Domino vero ea donatio non præjudicet: aliàs potest quis bonâ fide rem alienam pro suâ donare, ita ut usucapiendi conditio transferatur t. t. ff. pro donato. Quod si autem quis rem aliquam donasset eam tamen non haberet, vel haberet quidem sed non tantum, quantum promisit, q. quid eo casu fieri debeat? Et æstimationem istius rei præstandam esse dicimus per l. 35. §. 3. C. h. t. De rebus sacris, sanctis, religiosis & c. quid sentendum, cum hæc dominio nostro exempta sint, cuius facile patebit. Quin, quod nec feudum, nisi forsan cum consensu Domini, donari possit, constat ex c. un. §. 1. qualiter olim poterat Feudum alienari 2. Feud. 9. Myns. cent. 6. obs. 30 De J. Sax. circa bona immobilia avita, paternaq; vulgò Stamgütter hoc observandum, quòd ea sine consensu heredum, puta descendantium, extraneo donari minimè possint. Novell. Elect. Aug. p. 2. Const. 12 §. Derwegen. Schult. in Syn. Inst. h. t. lit. 6.

Th. IX.

Donatio omnium bonorum præsentium & futurorum de modernâ observantiâ est invalida.

Anxiè hinc inde quæritur an Donatio omnium bonorum præsentium & futurorum valeat. De qua quæstione adeò Dd. inter sese dissentiunt, ut verè dici possit. quot capita, tot sensus. Et certè si apices juris sequi debeamus dicendum nobis erit quòd ejusmodi donatio valeat. ex l. 8. C. de revoc. don. l. 35. §. 4. C. de don. l. 5 C. de inoffic. don. Non obstantibus iis quæ obijciuntur scil. talem donationem auferre jus testandi, inducere votum captandæ mortis, homines exhaurire suis facultatibus & quæ ejusmodi sunt alia, ad quæ latissimè respondent Dd. passim. vid. Hunn. variar. resol. tr. 4. quæst. 7. Paul. Berens. in Dissert. Academ. diss. 5 them. 2. th. 2 Harpr. ad. §. 2. f. b. t.

b. r. n. 116. Arum exerc. Justin. 6 th. 15 Ungep. exerc. 7. q. 5. Verū mut-
 ut hæc quæstio in puncto juris defendi possit, secus tamen se-
 se habet hodie, ubi donatio talis facile non admittitur. Et
 hoc quidem ad evitandas lites, quibus indies replerentur ju-
 dicia: imò ad averrenda multa homicidia. Quandoqui-
 dem qui se successione bonorum spoliari videret, nefanda
 quælibet patraturus esset, & quod jure consequi non posset,
 facto tentaret, & alium, quò tanto melius bonorum potire-
 tur, occideret. *Reipubl. autem interest civitatem reple-*
tam esse civibus *text. in l. 1. ff. solut. matrim.* Et de tali observan-
 tia testatur quoq; nobilissimus *Carpz. J. F. part. 2. Const. 12. def.*
24. Valer tamen donatio omnium bonorum present. & fu-
 tur. facta mortis causâ, quia quolibet tempore à Donatore
 revocari potest *Schn. ad S. 2. J. h. r. n. 92.* Deinde valet quoque
 Donatio omnium bonorum simpliciter facta, veluti, si quis
 dicat *Ich schencke und übergebe dir alle meine Güter.* Nam ha-
 bet Testator adhuc de quibus testari queat; ut sunt bona
 futura, ad quæ generalitas ista minimè restringitur *l. 7. ff. de*
auro, argento & c. l. 68. §. 3. ff. de Leg. 3. Imo habet etiam nomi-
 na & actiones, quæ tertiam bonorum speciem constituunt.
vid. Arism. Tapat. Tit. 495. c. 12. Carpzov. Jurispr. F. part. 2. Const. 12.
def. 26.

Th. X.

Donatio perficitur vel in scriptis vel sine scriptis,
 & sic iterum vel stipulatione, traditione, vel nudo
 pacto.

In scriptis fieri donatio dicitur, quando super ea Nota-
rius Publ. instrumentum conficit, quod juxta l. 25. C. de don.
 continere debet nomen donatoris, & donatarii, nec non rem,
 vel jus donatum. Item testes & eorum subscriptionem. *l.*
31. C. eod. quorum numerus cum non sit expressus duo sufficere
 possunt *l. 12. ff. de Testibus Arism. Tapat. tit. 495. c. 1.* Fallit tamen
 quod de subscriptione Testium dictum est, ut subsistat In-
 stru-

1267.
strumentum modo Donator vel alius ejus voluntate subscri-
psisset. l. 31. C. de don.

Sine scriptis conficitur Donatio i. stipulatione l. 2. § 33. ff. de
don. quæ quidem olim fuit usitatissima, ita ut nulla Donatio
nisi stipulatione interposita contraheretur. Ludwell. ad Inst.
disp. 6. th 9. 2. Traditione, quando scil. Donatio incipit à tradi-
tione, eâ mente & voluntate donantis ut statim Donatarius
rem donatam retineat Ludwell. d. l. Wesenb. in w. h. t. n. 6. 3. Nu-
do pacto §. 2. J. b. t. l. 35. § 5. C. b. t. Arism. Tep. tit. 495. c. 17. Quod
quidem donandi genus hodie frequentissimum est, ita ut ne-
que Traditione, neque stipulatione opus sit. Ratio est
quia donatio ex sola liberalitate procedit l. 1. ff. h. t. Cum igitur
in arbitrio cujuscunq; sit hoc facere quod instituit, oportet eum vel
minimè ad hoc proficere, vel cum ad hoc venire properaverit, non qui-
busdam excogitatis artibus suum propositum defraudare, ut elegan-
ter inquit Imperator in d. l. 35. §. 5. C. b. t. Schneid. ad §. 2. J. b. t. n. 4.
Harppr. h. l. n. 131.

Th. XI.

Donatio excedens 500 solidos insinuanda est.

Cum donare jure nostro sit perdere l. 7. ff. h. t. & Reipubl.
inter sit ne quis re suâ malè utatur §. 1. J. de his qui sui vel alieni
juris & c. idcirco Imperator modum imponere voluit immen-
sis donationibus, & constituere, ut eæ aliter non subsisterent
quàm si actis publicis essent insinuata. Ubi ad meliorem
Thes. hujus intellectum observandum i. quid sit insinuatio?
Ea verò nihil aliud est quàm descriptio in actis facta, decre-
to Judicis competentis interveniente Arism. Tep. tit. 445. c. 7.
2. Probè tenendum quid sit solidus? de quo inter Dd. non sa-
tis convenit. Hinc meritò consuetudines & statuta cu-
jusq; loci benè attendenda monet Carpzov. Jurispr. F. part. 2.
Const. 12. def. 12. ita ut his deficientibus pro solido, aureus un-
garicus veniat. Idem Carpz. d. l. Gail. lib. 2. obs. 39 n. 1. Olim itaque
in donatione 200. solidos excedente, (quam summam post-
ea Imperator in l. 34. C. de don. ad 300 & in l. pen. §. ult. C. h. t.

Insinuatio definitio

Solidus qd?

ad 500 solidos restrinxit) de necessitate requirebatur Insi-
nuatio, & adhuc hodie requiritur, ita ut nec per partes ei re-
nunciari possit, nec per talem renunciationem confirmetur
donatio. Quia istis ll. quæ certam solennitatem in actibus
hominum inducunt, & sine ea aliquid fieri prohibent nequa-
quam renunciari potest *l. 55. ff. de Leg. 1. sed & sanguine juncti*
ab hac insinuatione non sunt exempti *l. 27. C. de don. licet. aliàs*
causæ, quæ inter domesticos versantur, melius inter priva-
tos parietes componi posse videantur *l. 4. C. de patr. potest.*

Th. XII.

Insinuatione opus quoque habent Donationes
ad pias causas factæ.

Quamvis aliàs Ecclesiæ & piarum Causarum favor
multum sit privilegiatus; in Donationibus tamen circa Insi-
nuationem speciali privilegio minimè gaudent *l. 34. §. 1. C. de*
don. Paul Berens in disp. Acad. 5. Them. 2. th. 5. Ludwell. disp. 6. thes. 9.
Et hoc inde ne forsan excogitandis fraudibus quæ hîc fre-
quentari solent, aliquid contra Justitiam fiat, cum Ecclesia
Cultrix, & auctrix Justitiæ non patiatür aliquid contra Ju-
stitiam fieri in se, vel in alterum, uti dicitur in *c. un. v. etsi*
clientulus, de alienatione Feudi 1. F. 13. Harp. ad §. 2. f. h. t. n. 140. Ul-
nica tamen causa excipitur, quæ etiam piissima dicitur in
l. 34. C. h. t. nimirum si quis donationem fecerit pro redem-
tione captivorum, hæc quippe insinuatione non eget *l. 36.*
pr. C. h. t. Verum sunt & aliæ Donationes in quibus insinuatione
non requiritur, quales. 1. Donatio Imperialis facta ab Impe-
ratore alicui *l. 34. C. de don.* quia Imperator semper Proceres
in comitatu suo habere videtur, quibus præsentibus nihil
fraudulenter fieri præsumitur *l. 19. C. de Testam. vid. Gail. libr. 2.*
obs. 39. n. 25. quod non immerito ad alios etiam Principes in-
feriores, puta Duces, Comites, Barones, extenditur *Schneid.*
h. l. n. 31. Ludwell. disp. 6. th. 9. Eadem est ratio donationis factæ
Principi à privato. Nam etiam ea insinuatione non eget
Auth.

1269.
*Auth. item à privatis C. de don. 2. Donatio Magistri militum quam confert ex spoliis in benè meritos milites. Hæc favore militiae absq; insinuatione subsistit l. pen. § 1. C. h. t. 3. Donatio facta his quorum domus incendio vel ruinâ periit d. l. pen. § 2. C. h. t. 4. Donatio propter nuptias l. 34. § 1. C. h. t. Auth. eo decursum C. de don. ante nupt. 5. Remuneratoria & Reciproca quia hæc propriè donationes non sunt E. nec qualitates omnes eisdem competent, & per consequens nec Insinuatio *Myns. cent. 4. obs. 75. Arism. Tep. tit. 495. c. 6.* 6. Mortis causa donatio actis etiam minimè opus habet *l. fin. C. h. t.* Alias Donationes quas insinuare necesse adeò non est vide longâ serie recensitas à *Schneidw. ad §. 2. J. b. t. num. 27.* sed q. nunc haud incommodè si forsân donatio quædam excedat 500 solidos, num in totum, num verò pro eâ quantitate, quæ excedit, vitietur. Et posterius placet. Ratio est in Regula vulgari: utile per inutile non vitiat. quoties utile ab inutili separari potest *l. 9. 20. & 29. ff. de usuris vid. Gail. 2. obs. 5. n. 8. Berens. in Dissert. Academ. 5. Them. 2. th. 7.**

Th. XIII.

Potest autem Insinuatio coram quocunq; Judice, etiam cui neque Donator neq; ejusdem bona subjacent, perfici.

Hæc adeò vera sunt ut procedant sive Donatio facta fuerit inter vivos s. mortis causa, sive de bonis mobilibus s. immobilibus disposita, demonstraturq; 1. per apertissimos textus *Juris in l. 27. circ. fin. C. de don. l. 30. C. eod. Nov. 127. c. 2.* ubi expressè ejusmodi donatio coram quocunq; Judice facta, modo ordinariam Jurisdictionem habeat, comprobatur. 2. Per rationem, quia insinuatio ex merâ donatoris voluntate consistit. Non requirit causæ cognitionem, partis citationem, decretum Judicis, & sic per omnia actus voluntariæ Jurisdictionis est: quæ autem sunt Jurisdictionis voluntariæ, sine du-

ne'dubio coram quoeunque Judice perfici possunt. *Gail. 2. observ. 39. num. 28. Berens. in Dissertat. Acad. 5. thes. 4. Ludwell. disp. 6. th. 9. De Jur. Sax. tamen aliter sese res habet, ubi Donatio rerum immobilium ejuscunque valoris, coram eo judice, in cujus territorio bona illa sita sunt, fieri debet lib. 1. Sandrecht art. 52. Wesemb. in w. b. t. num. 6. Schultz. in Syn. Inst. b. t. lit. B.*

Th. XIV.

Donatione ita perfectâ res confestim transit in Donatarium, eoq, deficiente in hæredem: sed de evictione Donator non tenetur.

Procedit hoc maximè si Donatio cœperit à traditione *l. 35. §. fin. C. b. t.* sed quamvis nec traditio statim intercesserit, nihilominus tamen Donatarius rei donatæ dominium consequi potest, quia tradendi necessitas semper incumbit Donatori *§. 2. l. b. t.* adeò ut si cunctetur, Donatarius agere possit vel ex stipulatu, si stipulatio intervenerit: vel condictione ex lege, si nudo pacto & consensu consummata sit Donatio *Nov. 162. c. 1. Harp. ad §. 2. f. b. t. n. 151.* Verùm non solum Donatarius sed & eo mortuo, heres ejus rem donatam consequi potest *l. 35. §. ult. circa fin. C. de don.* Quando enim Contractus, aliquis perficitur, indistinctè consideranda est voluntas & mens non tam Contrahentis, quàm cujus gratia Contractus initur. Semper autem Donatarius non sibi modò, sed & heredibus suis acquirere intelligitur *l. 9. ff. de Probat. Arism. Tep. tit. 495. c. 22.* Evictionem, quod concernit, de qua donatorem non teneri diximus, distinctione omnino hîc opus est inter Donationem simplicem, & ob certam aliquam causam. In Donatione simplici, de qua tota disputatio nostra agit, dicendum indistinctè quòd nullatenus evictio sibi locum aliquem vindicet *l. 2. C. de Evict. l. 18. §. fin. ff. de don. sive Donatio à traditione, s. promissione inceperit; quia donator jus illud donat quod in re est arg. l. 71. §. fin. de Log.*

1271
3.
Leg. 1. non aliud, ne forsan ultra jus donatum aliquid adhuc exigendo damno afficiatur, & ita liberalitatis suæ pœnam patiatur quod fieri non debet Ludwell. disp. 6. th. 10. Berens. in dissert. Acad. 5. th. 8. Arum. in Exercit. Justin. 6. th. 17. Duo tamen casus excipiuntur in quibus Evictio etiam in Donatione simplici exigitur. 1. si Donator ex dolo quid donasset, cum scivisset esse rem alienam l. 18. § fin. ff. de don. 2. Si intervenisset stipulatio l. 2. C. de Evict. Harppr. ad § 2. l. h. t. num. 154. In donationibus verò ob causam, quales etiam sunt Remuneratoria & Reciproca, cum reverà ibi Donatario re evictâ aliquid abesset, & Donator damno alterius locupletaretur, quod jura fieri prohibent l. 206 ff. de R. J. necessario præstanda venit Evictio. Idem de J. Sax. dispositum esse testatur Carpz. J. F. part. 2. Const 34. def. 23.

Th. XV.

Revocatur Donatio ob insignem gratitudinis labem commissam à Donatario.

Nihil tam naturale est, quàm eo genere quicquid dissolvere, quo colligatum est, inquit Iustus Ulp. in l. 35. ff. de R. J. Idcirco quamvis Donatio semel perfecta temerè revocari non possit §. 2. J. de don. ita ut, licet quis prætendat Instrumentorum exustilationem l. 2. C. de revoc. don. novam rerum donatarum alienationem l. 3. C. h. t. doli patrationem l. 4. C. h. t. aut Principis promulgationem l. 5. C. h. t. nihil tamen efficiat Wesemb. in π. h. t. n. 7. attamen revocari potest donatio ob ingratitudinem commissam à Donatario erga Donatorem suum l. fin. C. de revoc. don. Arism. Tep. tit. 500 c. 12. atq; hoc æquisimâ ratione nititur; absurdum enim esset licere res alienas accipere, & irridere frugalitatem donatoris, & damno simul & injuriâ affici ab ingrato donationis acceptore, ut dicitur in l. ult. C. de revoc. don. Nec obstat pactum in Instrumento Donationis appositum de non revocanda donatione ob ingrato

C

Dona-

Donatario: est enim hoc contra bonos mores quod in jure prohibetur *l. 6. C. de pactis Harpp. ad §. 2. f. h. t. n. 165.* Datur igitur jus revocandi donationem, sed soli Donatori, non ejus heredibus datur *l. ult. C. de revoc. don.* quia ejusmodi actio tendit ad vindictam, sicuti actio injuriarum, quæ nunquam heredibus datur *§ 1. f. de perpet. & temporal act. E.* nec h. l. vide latius *Hunn. l. 2. variar. resolut. tract. 4. quest. 9. Ludw. disp. 6. ib. 10.* *Obi.* At quibusnam ex causis ingratitude, cum variè ista committatur, Donatio revocabitur? Expressæ sunt illarum 5. in *l. fin. C. de revoc. don.* Hinc an præter has aliæ etiam, similes vel majores, ob quas æquè donatio revocetur, admitti debeant, passim inter Dd. disceptatur. Nos negamus, quia Imperatoris mens elara est, nec ideò invertenda. Patet id maximè ex particula exceptiva *tantummodo* quæ certè omnes alias causas, ob quas revocari possit Donatio, removet *Hunn. l. 2. var. resolut. tr. 4. quest. 8. Harp. d. l. n. 157.*

Th. XVI.

Ex supervenientia librorum revocari quoq; potest donatio.

Nam ex conjectura pietatis paternæ præsumitur, donatorem non fuisse donaturum si nascituros liberos cogitasset, itaq; eâ lege videtur donasse, si non liberi nascerentur, vel ut revocetur donatio, si liberi extiterint. *Myns cent. 5. obs. 63. Arism. Tep. tit. 500 c. 12.* *Obi.* Non obstat quod pleriq; Dd. objiciant d. l. 8. C. de revoc. don. specialem esse & ad solius patroni & Liberti personam restrictam Resp. Datum est hoc revocandi beneficium Patrono, non quatenus Patrono, sed quatenus in eo paternus & beneficus erga libb. affectus inest, qui sine dubio proprium sanguinem alieno vult anteponeere *l. 30. C. de Fidei. commiss.* atque hic idem affectus non in patrono solùm, sed & in aliis quibuslibet militat. Hinc potius dicendum quoties ratio legis generalis est, toties etiam legem ipsam esse generalem: idem an non jam de *d. l. 8. C. de revoc. don.* subsumi possit,

127 127
possit, dubium haud cuiquam videbitur. *Myns. d.l. Berens. in
dissert. Acad. 5. tb. 9. Hunn. variar. resol. lib. 2. tr. 4. quæst. 10. Treutl.
vol. 2. disp. 19. tb. 7. L. E.* Revocatur autem ista Donatio non, ut
quidam volunt, quoad legitimam (secus in Donatione inof-
ficiosa l. 1. 2. seqq. *C. de inoff. don. Ludwell disp. 6. tb. 10.*) sed in so-
lidum: idq; ob expressa Imperatoris verba in d. l. 8. *C. de revoc.
don.* ubi scribit: *totum, quicquid largitus fuerit pater ad eum re-
vertatur.* Quod extenditur, ut, licet donatio facta fuerit Eccle-
siae revocari tamen in solidum nihilominus possit *Myns. cent. 6.
obs. 95. Arism. Tep. Tit. 500. c. 12.* Sed quid si liberi postea nati ob-
ierint, anne reconvalescet Donatio? N. Quia indistinctè.
d. l. 8. loquitur, bona scil. esse mansura in arbitrio ac ditione
patris *Harp. b. l. n. 213.* Neq; Pater unquam natis jam liberis
in horum præjudicium beneficio d. l. 8. *C. de revoc. don.* renun-
ciare potest, Nemini enim jus alteri quæsitum auferre
conceditur. l. 11. ff. *de Reg. Jur.* Et quilibet favori suo non
alieno renunciare potest l. pen. *C. de pact.* At si Pater beneficio
revocandi donationem renunciaret, non de suo, sed libb. fa-
vore disponderet, utpote quos solos concernit, ut natis iis Pa-
ter revocare queat bona omnia donata d. l. 8. *C. de revoc. don.*
Gail. lib. 1. obs. 49. num. 13. Hunn. var. res. tr. 4. quæst. 11. Et hæc o-
mnia quæ de simplici donatione ob supervenientiam libb.
revocandâ dicta sunt minimè locum habent in Remunera-
toria & Reciproca *vid. Carpzov. Jurisprud. F. part. 2. const. 12.
def. 34. Schneidw. ad S. sciendum J. b. t. num. 11.*

Th. XVII.

Revocari possunt Donationes per Donatorem vel
Rei vindicatione vel Condiçione.

Et hæc quidem duæ actiones ita competunt Donatori ut
iis possit uti, siue donationem repetat ex commissâ ingrati-
tudine s. ex supervenientia libb. De Reivind. textus est in l. 7.
C. de revoc. don. Hac enim actione quando experitur Dona-
tor,

tor, jam tūm rei donatæ consecutus est dominium: quia
 ut primum committitur ingratitude, vel ut primum nascuntur
 liberi, confestim totum quod donatum est revertitur in
 Donatoris arbitrium, ut dicitur in l. 8. § 10. C. de revoc. donat.
 E. qui habet dominium, habeat quoque necesse est actionem
 hanc vindicatoriam adversus rei possessorem l. 23. pr. ff. de Rei-
 vind. Schneid. ad §. 1. J. de act. num. 61. seqq. de Conditione res
 etiam minimum habet dubii. Nam illud inter Donatorem
 & Donararium semper tacite videtur actum, ut Donatio tam
 diu firmiter consistat, quā diu eorum aliquid non sequatur
 ob quod revocatio institui possit. Unde ex tacitā hāc con-
 ventione nascitur obligatio quæ Conditionem producit l.
 25. ff. de O. & A. Wesemb. in w. de Conditione ex lege num. 1. Et
 in totum vid. Arism. Tep. tit. 500. c. 13. Harpp. ad §. 2. J. h. t.
 n. 218. Hillig. in Don. lib. 14. c. 32. Lit. B.

DEO SOLI GLORIA.

IN publicum Te cęstit Ingeni quoq;
 Praclarus ardor, atq; nobilem facit
 DONATIONE scripto anatā publico,
 FELTSCHI erudite, gnave Lyta Jurium.
 Adplaudo doctioribus conatibus
 & Patriæ inde gratulor nostræ bonum
 quod de Labore & Ingeni tui bonis
 Viadrina spondet, & auguratur Leucoris.

Solertissimo Jurium-cultori, Amico colendo
 scrib. festinanti calamo gratul.

M. Adamus Ezlerus SiL.

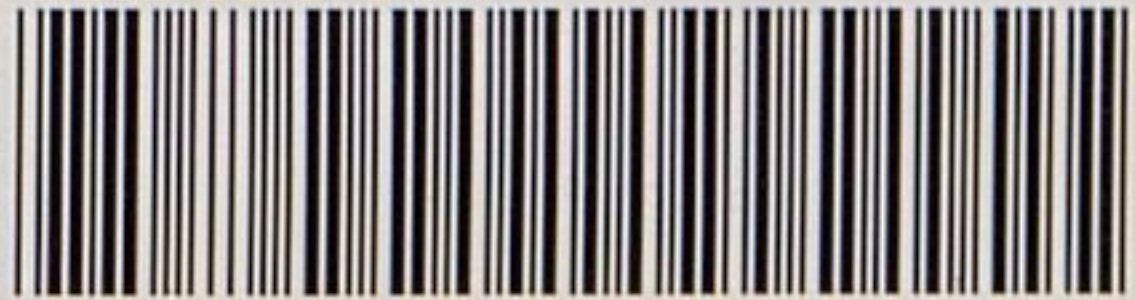

00 A 64/14

ULB Halle

3

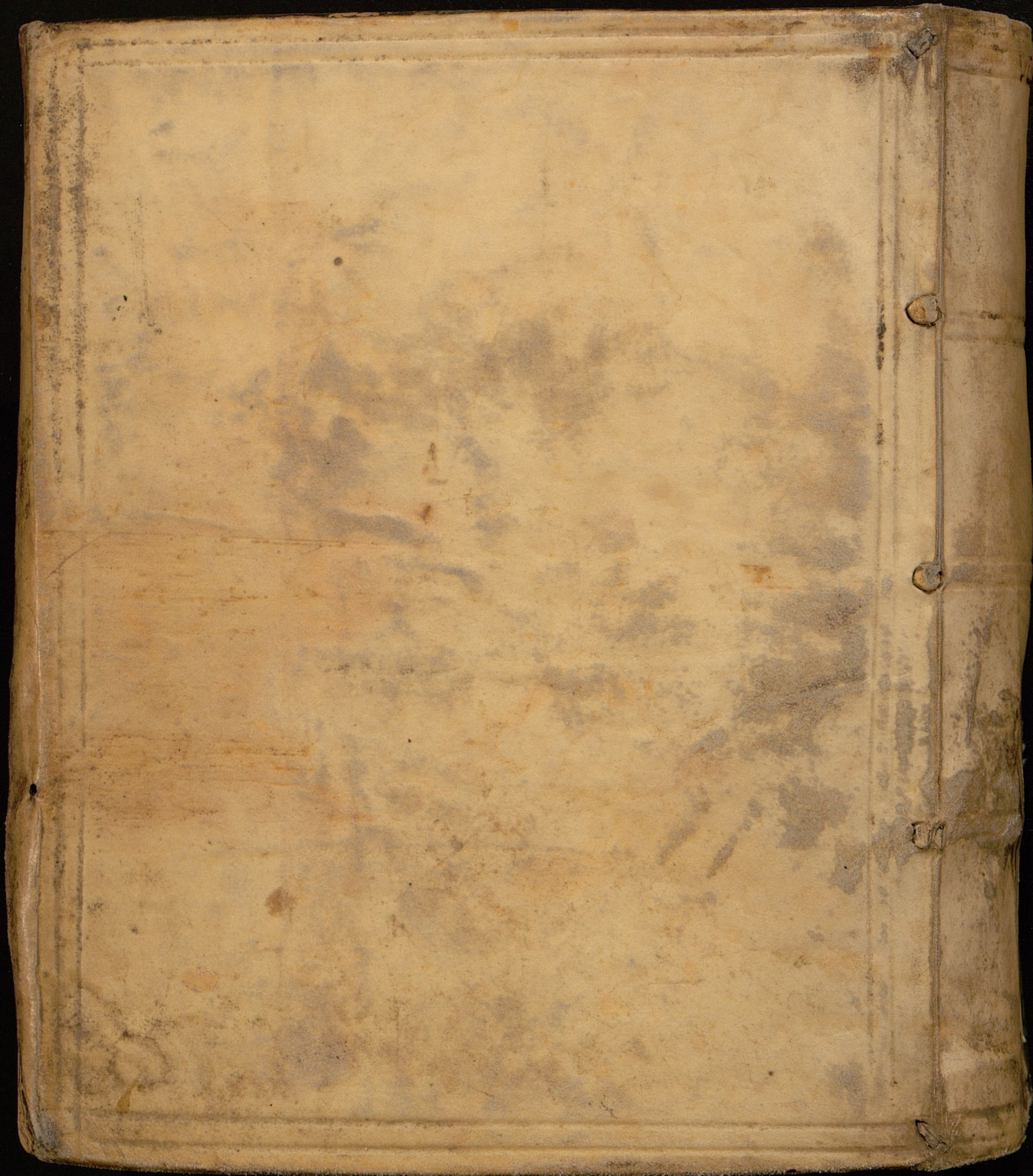
002 928 094

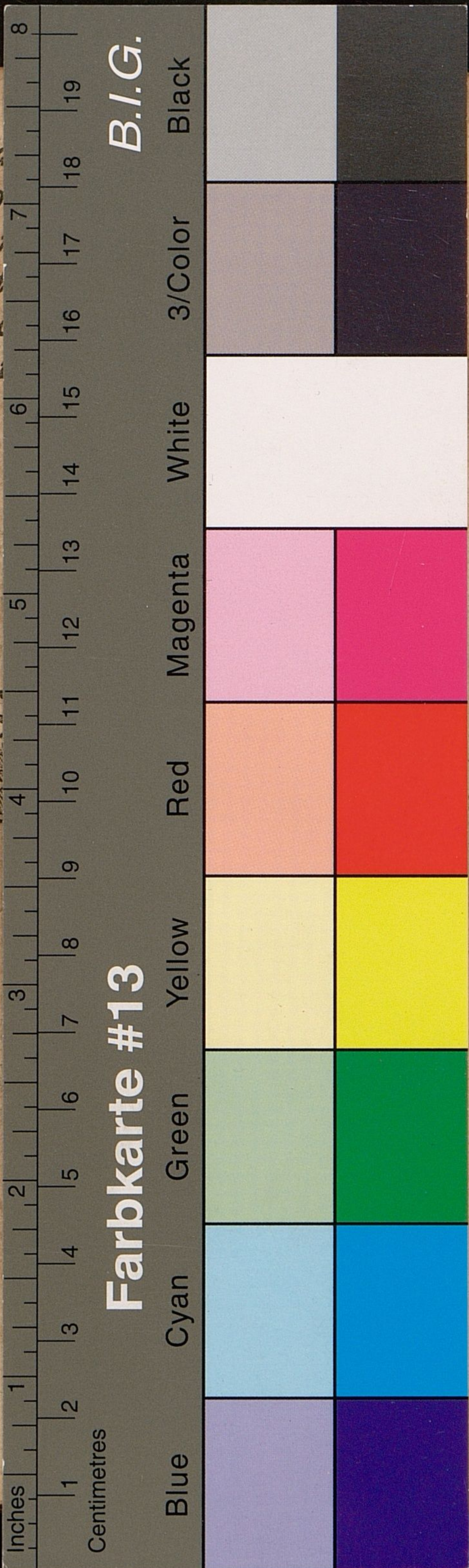

R

10 17

DISPUTATIO JURIDICA
De
DONATIONIBUS
INTER VIVOS,

Quam
Divinâ gratiâ adspirante,
Magnifico Amplissimoq; Jctorum Ordine
in almâ Leucoreâ approbante,

SUB
UMBONE
VIRI Nobilis, Consultissimi
Excellentissimi

DN. HENRICI COSELII,
J.U.D. Prof. Publ. Curiaë Electoralis, Scabinatus &
Facultatis Juridicæ Assessoris gravissimi, Præceptoris & Promotoris
sui perpetue honoris observantiæq; cultu suspiciendi,

Publica, placidæq; ventilationi subjicit

LUCAS Zeltseh /
Mega-Tschirnenf. Sil.

In Auditorio Jctorum

ad diem Januar.

WITTEBERGÆ

Excudebat Johannes Röhnerus Acad. Typogr.

Anno M DC L.